

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Klášterky a soudkyň Mgr. Aleny Jedličkové a JUDr. Zoji Dvořákové ve věci žalobce: **Jaroslav M.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupený Mgr. Vadimem Rybářem, advokátem se sídlem Ostrava, Tyršova 1714, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o **náhradu nemajetkové újmy**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 24.6.2015, č.j. 30 C 4/2015 – 25,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu I. stupně **se p o t v r z u j e .**

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Shora označeným rozsudkem soud I. stupně konstatoval, že postupem policie spočívajícím ve vykazání žalobce dne 19.9.2013 ze společného bydlí s Žanetou M. nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu (výrok I.). Dále pak zamítl žalobu, kterou se žalobce na žalované domáhal zaplacení částky 60.000Kč (výrok II.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.).

Takto rozhodl o žalobě, v níž žalobce tvrdil, že v důsledku nezákonného rozhodnutí a nesprávného úředního postupu mu vznikla nemajetková újma, za niž odpovídá žalovaná dle zák.č. 82/1998 Sb. Jako odškodnění za utrpěnou újmu požadoval částku 60.000Kč. Nesprávný úřední postup spatřoval v tom, že dne 19.9.2013 byl Policií ČR vykazán z domu

společně obývaného se svou manželkou Žanetou M. Dle žalobce pro takovýto postup nebyly splněny podmínky, když nic nenasvědčovalo tomu, že se žalobce v minulosti dopustil nebo v předmětné době dopouštěl nebezpečných útoků proti životu, zdraví nebo svobodě či zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti. K vykázaní došlo jen na základě tvrzení manželky žalobce Žanety M., jejichž hodnověrnost nebyla ověřena. V důsledku tohoto vykázaní došlo k poškození dobrého jména žalobce, byla mu způsobena citová újma, neboť se nemohl po mnoho měsíců vídat se svými dcerami a na dlouhou dobu přišel i o možnost bydlení.

Žalovaná nárok žalobce odmítla s tím, že postup Policie ČR byl v souladu se zák.č. 273/2008 a při realizaci vykázaní nedošlo ze strany policie k nesprávnému úřednímu postupu ve smyslu zák.č. 82/1998 Sb. Žalovaná poukázala na to, že institut vykázaní je preventivním opatřením, sloužícím především ke krátkodobému zabránění pokračování domácího násilí nebo předejití hrozícímu domácímu násilí.

Soud I. stupně po provedeném dokazování vzal za prokázané, že Policie ČR dne 19.9.2013 vykážala žalobce z bytu společně obývaného jím a jeho manželkou Žanetou M. Tomuto úkonu předcházelo oznámení Žanety M. učiněné dne 18.9.2013 na Policii ČR – obvodní oddělení Frýdlant nad Ostravicí. Oznamovatelka uvedla, že žalobce ji od srpna 2013 psychicky týrá, stanovuje jí ultimáta a vyhrožuje jí v případě jejich nesplnění fyzickým napadením. Dále uvedla, že trpí psychickými potížemi, jež mají původ v obavě před napadením jejím či dětí ze strany žalobce. Policie, dříve než přistoupila k provedení úředního úkonu vykázaní ze společného bydliště, ověřovala tvrzení Žanety M. u dalších osob, které k dané věci podaly vysvětlení. Jednalo se o Magdu Ž., matku oznamovatelky, Jitku K., kamarádku oznamovatelky, a Petra D. Všechny tyto osoby po poučení o povinnosti vypovídat pravdu pod sankcí případného trestního stíhání pro křivou výpověď potvrdily, že mezi žalobcem a jeho manželkou docházelo k častým hádkám, žalobce se choval vulgárně a hrubě. Matka a kamarádka oznamovatelky uvedly, že sice nebyly přítomny fyzickému napadení, nicméně na oznamovatelce viděly stopy násilí (modřiny). Naproti tomu Petr D. vypověděl, že byl svědkem toho, jak žalobce svou manželku udeřil. Policie skutečnosti uváděné Žanetou M. ověřovala ve dnech 21.9.2013 a 22.9.2013. Žalobce podal proti vykázaní ze společného obydlí námítky, které nebyly shledány důvodnými. Soud I. stupně dále vzal za prokázané, že usnesením ze dne 24.9.2013 č.j. Nc 2912/2013 – 10 bylo Okresním soudem ve Frýdku – Místku vydáno předběžné opatření, jímž bylo žalobci přikázáno zdržet se setkávání s Žanetou M., dočasně opustit byt na adrese xxx, xxx, zdržet se vstupu do tohoto bytu a nezdržovat se v jeho bezprostřední blízkosti do 50m od tohoto bytu. Následným usnesením ze dne 25.10.2013 byla účinnost tohoto předběžného opatření prodloužena do 30.11.13 a dále až do 30.12.2013. Žalobce i jeho manželka podali návrhy na projednání přestupků, jichž se vůči sobě měli dopouštět v období od ledna do září 2013. Jejich návrhy nebyly v přestupkovém řízení projednány, neboť byly vzaty zpět.

Takto zjištěný skutkový stav věci posoudil soud I. stupně po právní stránce dle ust. § 44 a § 95 zák.č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen zákon o policii) a dospěl k závěru, že úřední úkon vykázaní žalobce z bytu společně obývaného s jeho manželkou Žanetou M. ze dne 19.9.2013 byl důvodný a při jeho uskutečnění nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu dle zák.č. 82/1998 Sb. Dle soudu I. stupně je v daném případě je třeba z hlediska odpovědnosti posuzovat pouze dobu, po kterou příslušné vykázaní trvalo na základě úkonu policie. Následné období, kdy vykázaní ze společného obydlí bylo nařízeno již soudním rozhodnutím, dle soudu I. stupně již spadá do kompetence Ministerstva spravedlnosti ČR. Z tohoto pohledu pak soud I. stupně uzavřel, že právní účinky, v nichž je žalobcem spatřována tvrzená újma, jsou spjaty s rozhodnutím soudu o předběžném opatření,

nikoli s postupem policie při vykázání. Dále soud I. stupně uvedl, že dle jeho mínění stát za tvrzený nesprávný úřední postup neodpovídá dle § 13 zák.č. 82/1998 Sb., ale podle ust. § 95 odst. 1 zákona o policii, a to proto, že vykázání se provádí faktickým úkonem policie, která o něm pouze sepíše úřední záznam a ten, kdo s tímto postupem nesouhlasí, musí se bránit jen žalobou na tvrzený nesprávný úřední postup. V souzené věci však soud I. stupně nesprávný úřední postup neshledal. Dle soudu I. stupně bylo v řízení prokázáno, že policie při vykázání postupovala v souladu se zákonem o policii a její postup plně respektovala ust. § 44 odst. 1 tohoto zákona. Bylo rovněž prokázáno, že žalobce využil svého práva podat námitky proti vykázání, o nichž rozhodlo Krajské ředitelství PČR Moravskoslezského kraje dne 23.9.2013, a to tak, že tyto námitky byly zamítnuty. Dle soudu I. stupně tak žalobce dostal možnost přezkumu původního úředního úkonu policie při výkonu institutu vykázání, přičemž zamítnutím vznesených námitek byl napadený úřední postup schválen. Soud I. stupně rovněž poukázal na to, že provedeným dokazováním bylo prokázáno, že postup policie při vykázání byl důvodný, neboť výsledky dalších osob byla důvodnost obav manželky žalobce potvrzena a byly tak potvrzeny okolnosti rozhodné pro použití institutu vykázání ze společného obydlí. Soud I. stupně tak uzavřel, že v postupu policie nebyl shledán nesprávný úřední postup, tudíž nebyl shledán základní předpoklad pro případné odškodnění tvrzení imateriální újmy, a to odpovědnost státu z a tvrzený nesprávný úřední postup. Z tohoto důvodu soud I. stupně žalobu zamítl. O nákladech řízení rozhodl s odkazem na ust. § 142 odst. 1 o.s.ř.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce včas odvolání, v němž namítal, že soud I. stupně na základě provedeného dokazování dospěl k nesprávným skutkovým závěrům a zejména věc nesprávně posoudil po právní stránce. Dle žalobce soud I. stupně nesprávně vyhodnotil, že byly splněny všechny zákonné předpoklady uvedené v ust. § 44 odst. 1 zákona o policii pro vykázání ze společného obydlí. Dle žalobce soud nepřihlédl k jeho tvrzení, že se v minulosti vůči své manželce nedopustil nebezpečných útoků proti životu, zdraví nebo svobodě či zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti. Nebyl nikdy v trestním ani přestupkovém řízení uznán vinným za jakýkoli útok proti komukoli ani proti své manželce. Dle žalobce, vzhledem k tomu, že jedním v zákoně demonstrativně uvedených předpokladů je i ohled na předchozí útoky, se měla policie touto skutečností zabývat. Pokud by tak učinila, nemělo k vykázání na základě oznámení Žanety M. vůbec dojít. Žalobce nesouhlasil ani se závěrem soudu I. stupně o tom, že policie si tvrzení Žanety M. ohledně předpokladů vykázání ověřovala. Dle žalobce v řízení bylo prokázáno, že k vykázání přistoupila toliko na základě oznámení manželky žalobce a její tvrzení ověřovala až následně, poté, kdy již vykázání bylo provedeno. Dle žalobce tak policie postupovala nesprávně. Dle žalobce o tom, že ze strany Žanety M. šlo pouze o účelová tvrzení vypovídá i průběh trestního řízení, které bylo vůči jeho osobě vedeno u Okresního soudu v Ostravě pro trestný čin zanedbání povinné výživy. Uvedený soud v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že Žaneta M. informace, které soudu sděluje, účelově filtruje a poskytuje informace svědčící téměř výhradně v neprospěch obžalovaného, což se ne vždy zakládá na pravdě. Jako nevěrohodnou tento soud hodnotil i výpověď Magdy Ž., když uvedl, že tato byla vedena snahou podpořit snahu Žanety M. o kriminalizaci žalobce. Na základě výše uvedených skutečností měl žalobce zato, že v řízení bylo nepochybně prokázáno, že policie při vykázání ze společného obydlí nepostupovala v souladu se zákonem o policii a došlo tak k nesprávnému úřednímu postupu. Žalobce v důsledku tohoto nesprávného úředního postupu utrpěl imateriální újmu a je tak namístě přiznat mu přiměřené zadostiučinění, a to ve formě finanční. Žádal proto, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu I. stupně změnil a žalobci přiznal částku 60.000Kč a rovněž náklady řízení před soudy obou stupňů.

Žalovaná ve vyjádření k odvolání uvedla, že soud I. stupně se zcela správně a přesvědčivě vypořádal se všemi tvrzeními žalobce a dospěl ke správnému závěru, že postupem policie při vykázání žalobce ze společného obydlí nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu a žalobu proto důvodně zamítl. Žalovaná poukázala na to, že institut vykázání plně především funkcí preventivní, což znamená, že má být využit tehdy, když policie důvodně předpokládá, že jeho použitím může krátkodobě zabránit pokračování domácího násilí, nebo hrozícímu násilí předejít a tím poskytnout stranám čas pokusit se konflikt mezi nimi vyřešit. Dle žalované provedeným řízením byl takovýto důvodný předpoklad pro využití institutu vykázání ze společného bydliště prokázán. Žalovaná proto považovala odvolání žalobce za nedůvodné a navrhla potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného.

Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí soudu I. stupně dle ust. § 212, § 212a odst. 1, 5 občanského soudního řádu (dále jen o.s.ř.) a dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné.

Soud I. stupně na základě řádně a v dostatečném rozsahu provedeného dokazování dospěl ke správným skutkovým závěrům a následně věc také správně posoudil po právní stránce. Vzhledem k tomu, že odvolací soud jeho skutkovým i právním závěrům přisvědčil, odkazuje v podrobnostech na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

K odvolacím námitkám žalobce je pak třeba uvést, že institut vykázání ze společného obydlí dle ust. § 44 zákona o policii má především preventivní charakter a dává možnost policii efektivně a bezodkladně zasáhnout tam, kde je zjevné, že poměry zúčastněných stran jsou neuspořádané, dochází k hádkám, psychickému nátlaku apod., aniž musí přímo dojít i k fyzickému napadení. Uvedené opatření má vést především k tomu, aby došlo ke zklidnění situace a možnosti vzájemné konflikty vyřešit dohodou. Jedná se vždy o opatření krátkodobé, není-li podán návrh na nařízení předběžného opatření podle zákona o zvláštních řízeních soudních, trvající jen 10 dnů. Zákon proto pro postup policie nestanoví žádná rigorózní pravidla, tak jako je tomu následně v řízení soudním. Z ust. § 44 odst. 1 zákona o policii je zřejmé, že policista při vykázání ze společného obydlí vychází především z tvrzení ohrožené osoby, která musí vyhodnotit a na jejich základě pak rozhodnout o tom, zda jsou dány podmínky pro vykázání. Tyto závěry jsou blíže rozvedeny i v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2.5.2013, sp.zn. 6 As 62/2012, uveřejněného v databázi ASPI. Pokud se následně ukáže, že tvrzení ohrožené osoby se nezakládala na pravdě, pak se tato vystavuje nebezpečí trestního stíhání, především ona pak musí nést i důsledky v podobě náhrady škody, jež v souvislosti s vykázáním mohla vzniknout vykázanému, když jinak postup policie byl v souladu se zákonem. V souzené věci bylo prokázáno, že situace v rodině žalobce nebyla dobrá, že mezi manžely docházelo k hádkám, zejména ohledně finančního zabezpečení rodiny. To vyplynulo i z následného trestního řízení vedeného vůči žalobci u Okresního soudu ve Frýdku – Místku pod sp.zn. 1 T 48/2014, na něž žalobce ve svém odvolání poukazuje. Z tohoto řízení vyplynulo, že osoby, které podávaly vysvětlení v souvislosti s vykázáním žalobce ze společného obydlí, potvrdily v tomto řízení vesměs skutečnosti, které již uvedly v podaném vysvětlení a které svědčily o tom, že policie důvodně přistoupila k vykázání žalobce ze společného obydlí. Pokud žalobce namítal, že policie jeho manželkou tvrzené skutečnosti neověřila ještě před tím, než přistoupila k jeho vykázání ze společného obydlí, nelze v tomto postupu spatřovat nesprávný úřední postup. Především podáním vysvětlení osobami, jež měly být o situaci v rodině informovány, byly shromážděny podklady pro rozhodnutí o námitkách žalobce proti vykázání, přičemž tyto případně mohly vést ke zrušení vykázání, pokud by se na základě následného ověření vztahů v rodině ukázalo, že nebyly

podmínky pro použití tohoto institutu. V dané věci tomu tak prokazatelně nebylo. Z policejního spisu vyplývá, že policie při vykázání postupovala plně v souladu se zákonem, provedla prvotní vyhodnocení situace pomocí otázek SARA DN, kdy z tohoto testu vyplývá, že převažují znaky svědčící o tom, že lze důvodně předpokládat, že se vykazovaná osoba pokusí o útok proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, zejména, když manželka žalobce uváděla, že nejen jí, ale i dětem vyhrožuje poškozením zdraví (tvrzené přimíchání pervitinu do jídla). Je nepochybné, že manželka žalobce k vyhocení situace v rodině svým chováním do jisté míry přispívala, nicméně reakce žalobce nebyly vždy adekvátní, což připustil i on ve své výpovědi ve shora uvedeném trestním řízení. Pokud žalobce poukazuje na to, že v ust. § 44 odst. 1 je výslovně zakotven požadavek, aby již v předchozím období došlo k nějakému útoku, nejedná se o požadavek, který by musel být striktně naplněn. Je však k němu třeba přihlídnout při vyhodnocení situace před vykázáním ze společného obydlí, a to přednostně, neboť předchozí násilné chování akcentuje nezbytnost použití tohoto institutu. Lze tedy uzavřít, že soud I. stupně na základě provedení dokazování dospěl ke správnému závěru, že nebyl naplněn základní předpoklad odpovědnosti žalované za žalobcem tvrzenou imateriální újmu, a to nesprávný úřední postup policie při realizaci vykázání žalobce ze společného obydlí. Pokud není naplněn tento základní předpoklad, je zcela nadbytečné zabývat se dalšími atributy odpovědnosti, tedy vzniklou nemajetkovou újmou a příčinnou souvislostí.

Odvolací soud proto napadený rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrdil podle ust. § 219 o.s.ř., včetně výroku o nákladech řízení, v němž rovněž neshledal žádné pochybení.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle ust. § 224 odst. 1 ve spojení s ust. § 142 odst. 1 o.s.ř., aniž odvolací soud přihlédl k ust. § 151 odst. 3 o.s.ř., neboť v odvolacím řízení úspěšná žalovaná náhradu nákladů řízení podle posledně citovaného ustanovení neuplatnila.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **l z e z a splnění podmínek uvedených v ust. § 237 o.s.ř. podat dovolání** k Nejvyššímu soudu ČR, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni (Obvodní soud pro Prahu 7). Přípustnost dovolání je oprávněně zkoumat jen dovolací soud.

V Praze dne 12. ledna 2016

JUDr. Jan Klášterka, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Lucie Gudeljová